Nro 199.
D. 21. Sierpnia.
SOBOTA.
Rok 1824.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.
Zwycięztwo Firleia pod Zbarażem 1649.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE

Wczoraj w Rynku *Starego miasta* od godziny 11 do 12 w południe, stawiono pod pręgierzem trzech zbrodniarzy, to iest: *Piotra Krupy*, właściwie *Tomczewskiego*, *Szymsi Józefowicza* i *Lejzera Lewkowicza* o rabunki, kradzieże, fałsze i ucieczki obwinionych, z których: *Piotr Krupa* wyrokiem Sądu Sprawiedliwości karzącej WWtw *Mazowieckiego* i *Kalis:* z d. 7go Listopada 1821 r. zapadłego, w drodze *Kassacji* przez Sąd Appelacyjny w d. 21 Grudnia 1822 r. i w drodze łaski przez JOX: Namiestnika Królewskiego w d. 25 Maia r:b: zatwierdzonym, na lat 20 więzienia warownego, odebranie rózg 120, *Szymsio Józefowicz* na lat 15 takiegoż więzienia, *Lejzer Lewkowicz* na lat 12 warownego więzienia i plag 60. Wszyscy zaś na użycie do robot publicznych, przykucie do taczek w ubiorze ohydnym, z głową wzdłuż i poprzek przegoloną, wystawienie pod pręgierzem przez godzinę i sromotne przez Mistrza uderzenie, skazani zostali. —

w Księgarni A. *Brzeziny* nowe dzieła francuzkie: Mémoires d'Jturbide Ex-Empereur du Mexique, Paris 1824. — Mémoires du Général la Fayette. 2 vol. Paris 1822. — Extrait des Mémoires inedits sur la révolution française, par Mehée de la Fouche. — Bouilly les mères des familles, 2 vol. in 12.

w Sobotę przeszłą to iest: d. 14 b. m: o godzinie piątej z południa, przez Wieś *Boglewice* w Powiecie *Czerskim* leżącą, przechodziła okropna burza iakiej najstarsi ludzie w tamtej okolicy niepamiętaią. Burza ta była nakształt *trąby powietrznej* i w swoim przechodzie znaczne ślady zniszczenia zostawiła. Dęby duże w lesie i drzewa od kilkudziesiąt lat w ogrodzie stoiące częścią połamała, częścią powyrywawszy z korzeniami z ziemi na inne miejsca poroznosiła. Wiele dachów pozrywała i domów wiejskich uszkodziła. Przechód tej burzy dał się także uczuć i w pobliskich wioskach, przez które częścią przechodząc wiele drzew w ogrodach połamała. Po godzinie siódmej, wieczór najpiękniejszy nastąpił. — Tegoż dnia o godź: 7ej wieczorem w Mieście *Hrubieszowie* powstała nadzwyczajna Burza, trwaiąca przez 2 godzin, z 60u domów dachy zupełnie zerwała, 30 domów uszkodziła. — Tegoż dnia dobra mieszkalne JW. Kasztelanowej *Grzymaliny*, *Obrowiec*, w Wdztwie Lubelskiem obok *Hrubieszowa*, takiejże klęski doznały. Wszystkie niemal zabudowania mieszkalne i gospodarskie po większej części murowane, zgruchotane w popioł, a niepozostało prawie żadne żeby przynajmniej dach ze szczętem zerwany niezostał. Jeden z najpiękniejszych Ogrodów Angielskich rozległy przeszło 40 morg: magd: leży w perzynie. Wiekopomne Lipy, Kasztany, Dęby nawet, połamane i z korzeniem powywracane, na przestrzeni kilkuset morgów lasu dębowego rzadko które drzewo pozostało ca-

łe. Co do zboża, snopa iednego niezostało, wszystko zniszczone, zebrane nawet i w kopy poukładane, burza z sobą unosiła. Słowem co tylko można sobie wystawić okropnego, aż do kalectwa ludzi, wszystko tu miało miejsce; późniejsze wiadomości zapewne dadzą nam więcej szczegułów o szkodach w Obrowcu i Sąsiedztwie w tem dniu zdziałanych.

Dnia 14 Sierpnia z Końskich.

Przed kilką tygodniami wylew wody w okolicach ogromne poczynił szody: Fabryki Żelazne osobliwie uszkodzonemi zostały. Lecz drugi *Element* nierównie mocniej dotknął wszystkich Mieszkańców w kierunku iego popendu znajduiących się. O godzinie 3ciej z południa pokazała się chmura czarna pędzona od zachodu. Wiatr przeciwny ze wschodu zdawał się walczyć i ią odpędzać, przystąpił wiatr trzeci od północy, na ów czas chmura w iednem pozostała miejscu. Grad wielkości sliwki spadał przy ciągłych grzmotach i piorunach, wiatry zaś te trzy złączone walczyły z sobą i zagrażały zburzeniem całej okolicy pod tym horyzontem zostaiącej. Burza ta trwała przez pół godziny, najstarsi ludzie niepamiętaią podobnej, karczmy murowane, browary, owczarnie z owcami zawalonemi zostały. Dachy wszystkie prawie po wsiach zerwane, Klasztor w *Kazanowie* OO. *Bernardynów* i zabudowania ich ekonomiczne drewniane ze szczętem zniszczone, a wiatr wyłamawszy drzwi i okna w Kościele, Ambone, Ławki i Ołtarze powywracał, Statuy za Kościół wyniosł, Kopułę z Kościoła Farnego z Krzyżem zwalił. Stoletne Dęby i Modrzewy z korzeniami wyrywał, a ulicę pół mile wysadzoną lipami o trzecią część drzewa poobalał, zgoła domu żadnego nie było żeby w dachu lub przynajmniej w oknach uszkodzonym niezostał. Widać było po drodze na mile rozciągłości ślady smutne spustoszenia, roznoszone belki, ułomki dachów, gonty, zboża na pniu będące od gradu w wielu miejscach zbite a w mendłach złożone snopki po polu rozrzucane szukać i zbierać trzeba było. —

Stopni Ciepła. Dnia 17, 13. d. 18, 19. d. 19, 17. d. 20, 13. —

ROZMAITOŚCI.

Posiedzenia *Izb prawodawczych* w *Paryżu* d. 14 b.m. zamknięte zostały. Król niezamknął ie osobiście, lecz dopełnili tego w Imieniu Monarchy, Prezes rady Ministrów w *Izbie Parów* a Minister spraw wewnętrznych w *Izbie Deputowanych*. Zgromadzenia rozeszły się wołaiąc „Niech żyie Król". — Posłany został do *Maroko* P. *Surdo* iako Jeneralny Konsul *Francuzki*, Cesarz *Marokański* (Muzułmanin w Afryce) przyiął tego Konsula z taką uprzejmością i takie z tego powodu dawał uczty iakich niebywało nigdy. — Gwardje *Francuzkie* wracaią z *Hiszpanji* do *Paryża* i iuż przybyły do *Baiony*. — Posłowie *Rossyjski*, *Austrjacki* i *Pruski* w *Paryżu* częste miewaią narady. — w Mieście Francuz: *Hawre* d. 1 b:m: powstał okropny pożar, szkody wynoszą więcej niż pół miljona złp:— *Gerylasy* Hiszpańscy ieszcze nie zupełnie są poskromieni, szczególniej w *Extremadurze* dopuszczaią się bezprawiów, a w okolicach *Malagi* rozbójnicy ciągle napadaią na podróżnych. — w *Wircburgu* Magistrat ogłosił urządzenie, że wszelkie szynkownie maią być zamknięte, gdy w Kościołach odbywa się Nabożeństwo; także wszelkie szynkownie mogą być otwarte wieczorem tylko do godzi: 11tej, a nawet o tej godzinie ustać powinna muzyka; tak gospodarze iak goście ulegną surowej karze ieśli przestąpią takowy zakaz. — w *Londynie* ogłoszono drukiem *Testament Napoleona* datowany d. 15 Kwiet: 1821 r. a podpisany

przez niego własnoręcznie. Przytaczamy ważniejsze wyiątki „Umieram w Religji *Rzymsko Apostolskiej* wktórej urodziłem się i żyłem przez lat 50. Życzyłbym aby moie zwłoki na wieczny spoczynek złożone zostały nad brzegiem *Sekwany*. Przebaczam wszystkim którzy przez zdradę przyłożyli się do mego upadku" Między legatami przeznaczył swemu Synowi broń, medale, sprzęty myśliwskie, srebro i 400 Książek, co wszystko ma mu być oddane gdy dojdzie lat 16. Rozdał także po między swych Krewnych i Przyiacioł Pałasz Króla *Polskiego Sobieskiego*, szpadę którą miał na bitwie pod *Austerlic*, 2 zegarki z łańcuszkiem robionym z włosów Cesarzowej, dzwonek wzięty w *Poczdamie* ze stołu *Fryderyka W. Króla Pruskiego*, krzyżyk *Legji honorowej* etc: Przeznaczył oraz znaczne summy dla swych domowników którzy go nie odstąpili aż do zgonu, a szczególniej Kamerdynerowi *Marszand* 4 miljony franków, z dodatkiem życzenia aby się ożenił z Wdową, Siostrą lub Córką którego z Oficerów *Starej Gwardji*. Dobra własne wartuiące 2 miljony przeznaczył w połowie dla mężnych Żołnierzy, a w połowie dla miast niektórych. Są ieszcze inne legata dla Jenerałów, dla Xiędza *Wignali* i dla Poety *Arnolda*. Żonie zaś swej (Cesarzowej Marji Ludwicę, którą iak wyraża w Testamencie nad życie kochał) zapisał chustkę którą często nosił na szyi. — D. 24 z:m: O j c i e S: niespodzianie zwiedził więzienia *Rzymskie*, kosztował potrawy więźniów, troskliwie wypytywał się iak się obchodzą z więzniami, a wdowód swego zadowolnienia obdarzył Dozorców pieniędzmi, naczelnemu Dozorcy dał medal złoty, więzniom zaś kazał rozdać iałmużnę. Od czasu *Benedykta* XIV żaden Papież nieuczynił tego. — Xiże *Blakas* Par Francji, został mianowany Posłem Króla *Francuzkiego* przy Królu *Neapolitańskim*. — Niektóre dzienniki *Paryzkie* donoszą że wieści o ostatniem zaburzeniu i walcę między żołnierzami *Hiszpańskiemi* a *Francuzkiemi* w *Madrycie* są przesadzone. — Rada woienna w *Hiszpanji* wydała urządzenie ogólnej konskrypcji, które zwraca powszechną uwagę, gdyż nawet *Szlachta* nie iest wyłączoną od konskrypcji wojskowej, z tą iednak różnicą że *Szlachcic* może się wykupić płacąc 6,300 złp:. — w *Katalonji* surowo zabroniono nosić Czapek takich iakich używali *Liberaliści*, takowe Czapki zwane są *Kakaka*. — w *Portugalji* także panuią nieznośne upały, zboże na polu a nawet liście na drzewach są na popiół spalone, Ludzie pracuiący umieraią z zbytecznego gorąca, w wielu miejscach dały się uczuć trzęsienia ziemi. — w *Węgrzech* żniwa odbywaią się pomyślnie, wszelkie zboże zrodziło obficie. — Gdy w *Akwizgranie* d. 3 b. m. odbywano kurs Konny, premjum odniosła Klacz kulawa. — Chociaż zdawało się iż tej iesieni nad *Renem* nieuda się zbiór *Wina*, iednak teraz pokazało się inaczej, i spodziewaią się nadzwyczajnego zbioru, lecz prawie wszystkie winnice nad *Mozą* są zniszczone. — Do rozmaityeh Kąpieli nad reńskich dopiero teraz zaczynaią się zjeżdzać Goście, bo dotąd tak było tam zimno iż chodzono w zimowej odzieży. — w Okolicach *Nadreńskich* tego lata w zbożu iest bardzo wiele kłosów bez ziarna, co się tam nigdy niewydarzyło i co dla biednych Wieśniaków iest znaczną klęską. — Jeszcze wiele Rolników i Rzemieśników wynosi się z kraiów zachodnich *Niemiec* aż do *Brezylji*, niezważaiąc na to że zle się powodzi tym którzy iuż się tam wynieśli szukaiąc polepszenia losu — Cała Kopalnia Węgli pod *Akwizgranem* została zalaną, przyczem 11 Ludzi utraciło życie. — Niedawno

w *Paryżu* Dziecie maiące pół trzecia roku wypadło na ulicę z 3go piętra, naturalnie byłoby zgruchotane, lecz wpadło w koszyk który niosła na głowie *Praczka* właśnie w tej chwili niosąca bielizne, i tym osobliwszym trafem Dziecie zostało ocalone. — Młody Fortepjanista *List* rodem *Węgrzyn*, znajduiący się w *Londynie*, miał szczęście okazać swój rzadki talent przed Królem *Angielskim*, i otrzymał pochwały tego Monarchy. — Jeden z *Anglików* przybywszy do Wód zagranicznych dla poratowania zdrowia chciał się od razu wyleczyć, i zamiast przepisanych przez Doktora 4 kubków wody, wypił ich 24, tegoż dnia zakończył życie. — w Kantonie *Zurych* w *Szwajcarji* ma się znajdować *Szewc*, który robi takie bóty i trzewiki iż noszący ie nigdy niebędzie miał nagniotków. Ten Majster przenosi się do *Paryża*, gdzie zapewne dorobi się znacznego maiątku zwłaszcza że iego robota iest sekretem niedocieczonem, i przez nikogo niemoże być naśladowaną.

PRZYIECHALI do WARSZAWY.

Staniszewski Wojciech Starosta z Augustowskiego. — Zieliński Jgnacy Radca Stanu z Mławskiego. — Zapiwowarski Mateusz Oby: z Augustowskiego. — Zalewski Marcin Referendarz z Wilna. — Gulski Fabjan Oby; z Gąbina. — Boguński Jakób Oby: z Radomia. — Zalewski Szymon Oby: z G. Grodzieńskiej. — Zieliński Jan Maior z Grodna. — Leszczyńska Oby: z Wilna. — Fiiałkowski Jan Oby: z Płocka. — Jędrzeiewski Marcin Oby: z Alexandrowa. — Gomuliński Benedykt Oby: Gieczna. — Bajli Ludwik Oby: z Florencji. — Betlej Jan Sędzia z Gozdziko wa. — Mazurkiewicz Tomasz Oby: z Galicji. — Boski Seweryn Oby: — Deskur Jan Ob; z Rudy — Tymowski Józ. Ref z Kaliskiego — Lelewel Prof: Uni: z Wilna.

DONIESIENIA.

Wczoraj wyciągnięte Nra 47. 51. 5. 48. 87.

Teatr. Jutro, ieśli pogoda posłuży, ostatnie tego lata widowisko na Wyspie Łazienkowskiej, *Tryumf Licynjusza* (z Westalki.)